

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**104-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
06, 08, 13 лютого 2023 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2023 році №5500074

Чернівці – 2023

Мета дослідження. Дослідити зміни мінерального складу ротової рідини в залежності від ступеня інтенсивності каріозного процесу у студентів.

Матеріал і методи дослідження. Об'єктом дослідження стала ротова рідина студентів стоматологічного факультету, яку збирали вранці в період з 8 до 9 години через 1–1,5 години після чищення зубів. Проводили обстеження порожнини рота з метою виявлення каріозного процесу, моніторинг даних анкетування студентів, та визначали показники мінерального обміну ротової рідини. В залежності від ступеня інтенсивності каріозного процесу студенти були поділені на 3 групи: 1 група – контроль; 2 група – студенти з компенсованою формою каріозного процесу; 3 група – з декомпенсованою формою каріозного процесу.

У зібраній ротовій рідині вміст неорганічного фосфору та загального кальцію проводили за допомогою готового набору хімічних реагентів. Вміст неорганічного фосфору визначали колориметричним методом за реакцією з молібдатом амонію, рівень загального кальцію - колориметрично з Arsenazo III.

Результати дослідження. Встановлено, що на інтенсивність ураження каріозним процесом впливає характер харчування та гігієнічний догляд за ротовою порожниною. Згідно з отриманими нами даними, відзначається тенденція до підвищення вмісту в ротовій рідині загального кальцію, неорганічного фосфору у студентів з компенсованою формою каріозного процесу порівняно з контрольною групою. Однак у студентів з декомпенсованою формою каріозного процесу (3 група) дані показники вірогідно нижчі, ніж у перших двох групах, що може бути пов'язано, швидше, із виснаженням резервних сил організму на фоні інтенсивного протікання демінералізації і збільшенням кількості уражених зубів. Таким чином, виявлено залежність змін показників мінерального обміну ротової рідини від ступеня інтенсивності та поширеності каріозного процесу.

Висновки. Аналіз каріозного процесу на ранніх етапах дозволив виявити особливості змін показників загального кальцію і неорганічного фосфору у ротовій рідині, що є важливим саме на початковій стадії процесу, так як клінічні прояви на цьому етапі можуть бути слабо виражені. Отримані дані можуть бути використані для пояснення механізмів порушення гомеостазу в ротовій порожнині та оцінки ефективності засобів профілактики та лікування карієсу зубів на ранніх стадіях.

Геруш І.В.

ВПЛИВ МЕЛАТОНІНУ ТА ГЛУТАТІОНУ НА ВМІСТ ТБК-АКТИВНИХ ПРОДУКТІВ ТА ВІЛЬНИХ SH-ГРУП У МІТОХОНДРІЯХ ПЕЧІНКИ ЩУРІВ ЗА УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ НЕФРОПАТІЇ

*Кафедра біоорганічної і біологічної хімії та клінічної біохімії
Буковинський державний медичний університет*

Вступ. Збільшення активних форм кисню (АФО) вважають ключовим фактором молекулярних пошкоджень, визначених як окислювальний стрес. Функціонування мітохондрій безпосередньо пов'язане з підтриманням клітинного редокс-балансу та енергетичного обміну. Важливою складовою АОС є глутатіон – який є потужним антиоксидантом та детоксикантом завдяки реактивності SH-груп. Мелатонін безпосередньо бере участь в процесах детоксифікації АФО, захищаючи, таким чином, мітохондріальні білки та ДНК від окислювального пошкодження.

Мета дослідження. З'ясувати вплив мелатоніну та глутатіону на вміст ТБК-активних продуктів та вільних SH-груп в мітохондріях печінки щурів за умов експериментальної нефропатії.

Матеріал і методи дослідження. Моделювання нефропатії здійснювали шляхом одноразового внутрішньоочеревинного введення фолієвої кислоти (Sigma-Aldrich, США) у дозі 250мг/кг маси тіла. Тварини були розподілені на 7 груп: 1-ша – контрольні тварини; 2-га – тварини із нефропатією (3 день); 3-тя – тварини, яким на фоні моделювання нефропатії щоденно вводили мелатонін із розрахунку 10 мг/кг маси тіла внутрішньошлунково упродовж 3 днів; 4-та – тварини із нефропатією, яким інтрагастрально упродовж трьох днів вводили

глутатіон у дозі 100мг/кг; 5-та - тварини із змодельованою нефропатією (7 день); 6-та – тварини із експериментальною нефропатією, яким щоденно вводили мелатонін в дозі 10мг/кг маси упродовж 7 днів; 7 -ма – тварини із нефропатією, які отримували глутатіон у дозі 100 мг/кг упродовж 7 днів. Вміст ТБК-активних продуктів в мітохондріях печінки щурів визначали за реакцією з тіобарбітуровою кислотою, а вміст SH – груп – за реакцією з реактивом Елмана. Статистичну обробку даних проводили за критерієм Уїлкоксона.

Результати дослідження. Встановлено, підвищення вмісту ТБК-активних продуктів у мітохондріальній фракції печінки щурів з експериментальною нефропатією на 17,6% - на 3-ій день та на 12,9% - на 7-ий день експерименту, порівняно з контролем, що свідчить про посилення процесів пероксидного окиснення ліпідів. Також виявлено зниження вмісту SH-груп в мітохондріях гепатоцитів на 30,9% - на 3-ій день та на 33,2% 7-ий день порівняно з контролем. Введення мелатоніну знижувало вміст ТБК-активних продуктів на 12,1%, а глутатіону – на 18,0% на 7-ий день експериментальної нефропатії порівняно з групою тварин з нефропатією.

Зростання вмісту SH-груп при корекції мелатоніном виявлено на 7 день на 14,5% в порівнянні з групою тварин з нефропатією, але все ж таки не досягало показників контрольних тварин. Введення глутатіону сприяло підвищенню вмісту SH-груп на 3-ю та 7-ю добу експерименту на 17% та 24% відповідно порівняно з групами тварин з нефропатією.

Експериментальна нефропатія супроводжується підвищенням рівня ТБК-активних продуктів та зниженням вільних SH-груп в мітохондріях печінки щурів, що пов'язане з високою інтенсивністю генерації АФО та свідчить про посилення вільнорадикальних процесів в мітохондріях печінки.

Висновки. Глутатіон підвищував рівень SH-груп на 3-ій та 7-ий день, ймовірно, через вміст сульфгідрильної групи в будові глутатіону, що здатна інактивувати АФО, окислюючись до дисульфідів, таким чином, захищаючи внутрішні ділянки протеїнів від пошкоджень та забезпечуючи видалення пероксидів. Мелатонін підвищував рівень SH-груп на 7-ий день експериментальної нефропатії за рахунок своєї здатності перехоплювати вільні радикали, а також стимулювати синтез антиоксидантних ензимів та активувати синтез глутатіону – головного внутрішньоклітинного антиоксиданту.

Григор'єва Н.П.

ВПЛИВ ТЕТРАХЛОРМЕТАНОВОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ НА АКТИВНІСТЬ АНТИОКСИДАНТНИХ ФЕРМЕНТІВ У НИРКАХ ЩУРІВ ЗА УМОВ ЗМІНЕНОГО ФОТОПЕРІОДУ

*Кафедра біоорганічної і біологічної хімії та клінічної біохімії
Буковинський державний медичний університет*

Вступ. Швидкість метаболічних процесів в організмі знаходиться під впливом геохімічних й антропогенних чинників (Goichot, 2003). Довкілля постійно поповнюється новими забруднювачами, які впливають на живі системи. Більшість полютантів, в тому числі і тетрахлорметан, стимулюють процеси вільно радикального окиснення в організмі людини та пригнічують систему антиоксидантного захисту.

Мета дослідження. Дослідити в експерименті вплив тетрахлорметану на антиоксидантну активність нирок за умов зміненого фотоперіоду.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження на білих безпородних щурах проводили за умов штучного освітлення (1500 Лк) за різних світлових умов: експериментальне рівнодення – 12 годин світла/ 12 годин темряви;. Отруєння тварин проводили шляхом внутрішньо шлункового введення 25 мл 50%-го олійного розчину тетрахлоретану. У супернатанті нирок визначали каталазу (Королюк, 1988) та супероксиддисмутазу активності.

Результати дослідження. За умов експериментального рівнодення виявили підвищення на 35% каталазної активності у нирках щурів у порівнянні з показниками природнього рівнодення ($109,5 \pm 5,2$ нмоль H_2O_2 /хв на мг білка). Супероксиддисмутазна